

Klimat- och näringslivsdepartementet,
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av Naturvårdsverkets skrivelse; förslag till författningsändringar till följd av revideringen av EU:s avfallstransportförordning, diarienummer KN2025/01589, svar senast 2025-11-14

Er beteckning: KN2025/01589

Sammanfattning

Länsstyrelsen ser mycket positivt på förslagen som syftar till att stärka/implementera principen om självförsörjning och närhet vad gäller avfall för bortskaffandes.

Länsstyrelsen ser även positivt på intentionen att upprätta överenskommelser om avfallshanteringssamarbete mellan de nordiska länderna.

Länsstyrelsen saknar en belysning av varför Naturvårdsverket inte föreslår någon reglering av principerna om självförsörjning och närhet när det gäller kommunalt avfall till förbränning, motsvarande det som föreslås för avfall för bortskaffande.

Länsstyrelsen vill väcka frågan om det bör finnas möjlighet att ge undantag även för första stycket i de föreslagna §§ 15 och 16 i 8 kap i avfallsförordningen (2020:614).

Avsnitt 2 Transporter av avfall för bortskaffande

(Genomförande av närhets- och självförsörjningsprincipen)

Länsstyrelsen ser mycket positivt på de förslag som föreslås för att implementera principen om självförsörjning och närhet för bortskaffande av avfall. Vi tycker att det är viktigt att dessa förslag genomförs. (MB 10 a § och avfallsförordningen (2020:614) 8 kap. 15-16 §§)

Länsstyrelsen ser även positivt på intentionen att upprätta överenskommelser om avfallshanteringssamarbete mellan de nordiska länderna. Vi ser att det inom Norden kan vara mer samhällsekonomiskt och miljömässigt hållbart att bygga ett nätverk av lämpliga anläggningar på gemensam basis.

För både § 15 och § 16, enligt ovan föreslås att Naturvårdsverket ska få medge undantag från den del som gäller att det bara får göras inom ramen för samarbete mellan nordiska länder, när det finns synnerliga skäl (andra stycket). Länsstyrelsen ser en risk med att det inte skrivs in någon möjlighet att ge undantag från första stycket, som bland annat gäller att det inte får innebära att bortskaffande av avfall som uppkommit i Sverige fördröjs, samt att det inte får strida mot nationella eller kommunala avfallsplaner. Det skulle kunna uppstå krissituationer, som att det finns en omedelbar miljörisk med ett visst avfall i ett annat land och där den närmaste anläggningen som på ett miljöriktigt sätt kan ta hand om avfallet finns i Sverige. Länsstyrelsen vill därför väcka frågan om det borde finnas möjlighet att även ge undantag för första stycket i §§ 15 och 16.

Länsstyrelsen saknar en belysning av varför Naturvårdsverket inte föreslår någon reglering av principerna om självförsörjning och närhet, när det gäller kommunalt avfall till förbränning, motsvarande det som föreslås för avfall för bortskaffande. Utöver 10 a § i 15 kap MB föreslås ingen reglering för så kallat kommunalt avfall. I remissen uppges att den stora mängden avfall som importerades eller fördes in i Sverige 2023 gick till energiåtervinning, (86 % av 3,25 miljoner ton avfall). Detta avfall består av hushållsavfall, behandlat hushållsavfall (RDF18), annat förbehandlat avfall, träavfall samt en del farligt avfall som kemikalier och färgavfall. Länsstyrelsen känner till att Sverige har byggt upp en stor kapacitet av förbränningsanläggningar där sådant avfall kan återvinnas för energiproduktion och har även flera sådana anläggningar i det egna länet. Vi ser en uppenbar risk att detta gör att länder som till exempel Storbritannien och Norge inte har incitament att anlägga egna sådana anläggningar. Vid förbränning av blandat hushållsavfall utvinns visserligen energin men det bildas också slagg och bottenaska som behöver bortskaffas genom deponering. Vi tycker därför att det är en brist att frågan inte har kommenterats i remissen.

Avsnitt 3 Avgifter för prövning

Tillsynsansvaret är idag delat mellan Naturvårdsverket och fem länsstyrelser med tillsynsansvar. Naturvårdsverket föreslår att denna ansvarsfördelning bör ses över men inte inom ramen för detta uppdrag. En sådan översyn skulle i stället kunna ske inom ramen för ett särskilt uppdrag. I samband med en sådan översyn bör även ett införande av tillsynsavgifter övervägas.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att frågan om tillsynsavgifter utreds vidare så som föreslås i remissen. Länsstyrelsernas möjlighet att ta ut tillsynsavgifter behöver dessutom ses över i grunden och avgifternas storlek behöver sättas så att det täcker de verkliga kostnaderna för tillsynen. Timavgiften i FAPT på 800 kr är alldeles för lågt satt för att täcka kostnaderna. Regleringen av hur Länsstyrelsen kan ta ut avgift för tillsynen har inte förändrats på många år och därtill finns det inte en tydlig korrelation mellan uttagen avgift och medlen som går till respektive länsstyrelse.

Övriga synpunkter på formulering av författningsförslag

3.1 Förslag till förordning (2025:xx) om ändringar i avfallsförordningen (2020:614)

8 kap 13 §

Förslag: En anmälare som avses i artikel 3.6 i förordning (EU) nr 2024/1157 och en person som organiserar transporten som avses i 3.7 samma förordning ska anses vara under svensk jurisdiktion om den har sitt hemvist eller säte i Sverige.

Synpunkt: Här behöver det förtydligas vad som avses med begreppet hemvist. Det finns till exempel en definition både enligt folkbokföringslagen och skatterättslig hemvist. Det skulle vara bra med en hänvisning till vilken definition som avses.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Miljöavdelningens chef Monique Wannding med handläggare Åsa Fröjd som föredragande. I handläggningen i övrigt har också Tillsynsenhetens chef Gunnar Edlund samt Länsjurist Beatrice Udén (Miljöjuridiska funktionen) medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.